22/07/2023

# Η δίψα της δύναμης που οδηγεί στην υπεροψία της καταδυναστικής εξουσίας

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

**Η δίψα της δύναμης τολμώ να ισχυριστώ ότι οδηγεί στην υπεροψία της εξουσίας τόσο σε ατομικό όσο και σε εθνικό επίπεδο και είναι κατεξοχήν δαιμονική. Αυτό θα το καταλάβουμε, αν κάνουμε μερικές σχετικές αναφορές. Ο αρχηγός των δαιμόνων, ο διάβολος, πρώτος θέλησε να αποκτήσει μεγάλη δύναμη, για να σφετεριστεί την εξουσία του Θεού πάνω στην πλάση.**

- Γράφει ο Μιχάλης Κουτσός, Φιλόλογος – Συγγραφέας

Είναι ο πρώτος ολέθριος αντάρτης, που έσπρωξε τον άνθρωπο στην αμαρτία, για να ασκεί απόλυτη εξουσία πάνω του. Από εκεί άρχισε το κακό με την μορφή της

πλεονεξίας, της φιλαρχίας, της φιλαργυρίας σε ατομικό επίπεδο και με την μορφή του ιμπεριαλισμού σε εθνικό επίπεδο. Ο πρώτος πειρασμός της δίψας για την εξουσία εμφανίστηκε στον πειρασμό του Χριστού, όταν ο διάβολος πρόσφερε στον Χριστό την εξουσία πολλών βασιλείων, για να τον έχει υποχείριό του. Όμως ο Χριστός ως άνθρωπος δεν υπέκυψε στον πειρασμό της δαιμονικής εξουσίας και ακολούθησε άλλον δρόμο, ειρηνικό και αφοπλιστικό.

Ο ιμπεριαλισμός ως εθνική υπεροψία, που οδηγεί στο αδιέξοδο και στην καταστροφή, τελικά είναι ατομική υπόθεση, διότι το έθνος αποτελείται από ανθρώπους, οι οποίοι κατευθύνονται από έναν μανιακό διεκδικητή της εξουσίας, που δηλητηριάζει όλο το έθνος με την μανία της πλεονεξίας και τους παρασύρει στην καταστροφή. Αυτήν την υπεροψία οι αρχαίοι την ονόμαζαν «ύβριν» με την έννοια της προσπάθειας υπέρβασης του θείου παράγοντα. Σε ηγεμονικό επίπεδο εκφράζονταν με την τυραννία κατά την οποία οι τύραννοι έπαιρναν συνεχώς διχαστικά και δολοφονικά μέτρα και έτσι έφταναν σε αδιέξοδο. Η δικιά μας πρόθεση είναι να διαπραγματευτούμε το θέμα βασικά σε εθνικό επίπεδο και να το δούμε διαχρονικά με πολλά ιστορικά παραδείγματα, όπως η Αθηναϊκή ηγεμονία, η κοσμοκρατορία του Μ. Αλεξάνδρου, η αυτοκρατορία των Ρωμαίων, η ηγεμονία των Αμερικανών και η ειρηνική επανάσταση των χριστιανών.

## Η Αθηναϊκή ηγεμονία

Η Αθηναϊκή ηγεμονία ξεκίνησε ως πανελλήνια ένωση των ελληνικών πόλεων για την αντιμετώπιση του περσικού κινδύνου, όμως γρήγορα εξελίχτηκε σε Αθηναϊκή συμμαχία για να καταντήσει σε Αθηναϊκή ηγεμονία. Οι Αθηναίοι που έπαιζαν πρωταρχικό ρόλο στη συμμαχία, γρήγορα δελεάστηκαν από τα έσοδα της συμμαχίας και την εκμετάλλευση των συνεισφορών των ελληνικών πόλεων για την αντιμετώπιση των Περσών και σφετερίστηκαν και το κοινό ταμείο της συμμαχίας, που από την Δήλο, το μετέφεραν στην Αθήνα, και θεώρησαν τους συμμάχους ως υπηκόους με αποτέλεσμα να πνίγεται στο αίμα κάθε προσπάθεια των πόλεων για έξοδο από την συμμαχία. Βλέπε τί έγινε με τους Μήλιους, τους Λέσβιους, του Ποτειδεάτες και τους άλλους, που υποχρεώθηκαν να υποκύψουν και πάλι στις ηγεμονικές απαιτήσεις των Αθηναίων. Αποτέλεσμα αυτής της οίησης των Αθηναίων ήταν η καταστροφή τους κατά τον πελοποννησιακό πόλεμο κατά τον οποίο οι Σπαρτιάτες κατέστρεψαν την πανίσχυρη μέχρι τότε Αθήνα.

## Η κοσμοκρατορία του Μ. Αλεξάνδρου

Η περίπτωση της κοσμοκρατορίας του Μ. Αλεξάνδρου είναι μεν διαφορετική αλλά και αυτή εμπίπτει στο νόμο της διάλυσης και της φθοράς που ακολουθεί την οίηση

της εξουσίας. Η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου συνηθίζεται να χαρακτηρίζεται ως μορφωτική εκστρατεία, η οποία άλλαξε τα δεδομένα του τότε γνωστού κόσμου, αλλά δεν παύει να είναι ένοπλη. Ο Μ. Αλέξανδρος σεβάστηκε την θρησκεία και τον πολιτισμό των υποταγμένων λαών, διατήρησε ακόμη και στην εξουσία δικά τους ηγετικά στελέχη, ίδρυσε ελληνικές πόλεις, 30 Αλεξάνδρειες, έκτισε ναούς και θέατρα και γενικώς αναμόρφωσε τον τότε κόσμο, μεταφέροντας τον προηγμένο ελληνικό πολιτισμό σε απολίτιστους λαούς. Όλα αυτά ασφαλώς είναι πολύ θετικά, όμως δεν παύει το γεγονός της υποδούλωσης των λαών έστω και με την πιο ελαφρά της μορφή.

Τα επιτεύγματα του Μ. Αλεξάνδρου μόλις σε τρία χρόνια είναι όντως αξιοθαύμαστα, αλλά ο αιφνίδιος θάνατός του μας βάζει σε πολλούς προβληματισμούς, όπως στη συνέχεια και ο διαμελισμός της κοσμοκρατορίας δε διάφορες ηγεμονίες, που τελικά σβήστηκαν από τον χάρτη. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η ηγεμονία του Μ. Αλεξάνδρου ήταν φωτισμένη από την ανθρωπιστική ελληνική παιδεία του Αριστοτέλη, όμως δεν παύει να είναι ηγεμονική όσο ανθρωπιστική και να είναι. Θα περάσουν αρκετοί αιώνες για να εμφανιστεί η πεφωτισμένη δεσποτεία της Δύσης, ως αντανάκλαση της ελληνικής Παιδείας της Αναγέννησης, αλλά θα εμφανιστεί ύστερα από πολλά χρόνια μετά την Αθηναϊκή δημοκρατία η μορφή της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, η οποία όμως και αυτή παρουσιάζει προβλήματα. Βλέπετε η δίψα της δύναμης και της εξουσίας με την μορφή της πλεονεξίας καιροφυλακτεί σε όλες τις εποχές και σε όλες τις μορφές του πολιτεύματος.

## Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία

Και η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία έχει τα δικά της χαρακτηριστικά, μερικά μοιάζουν με τα χαρακτηριστικά της κοσμοκρατορίας του Μ. Αλεξάνδρου. Οι Ρωμαίοι και αυτοί σεβάστηκαν την θρησκεία και των πολιτισμό των υπηκόων τους αλλά υπήρχε ένα ενιαίος διοικητικός θεσμός, που αποσκοπούσε στην είσπραξη εσόδων από τους υποταγμένους λαούς και την διαιώνιση της κυριαρχίας τους. Βασική διπλωματική αρχή τους ήταν το «διαίρει και βασίλευε» (divide et regna). Με αυτές τις αρχές ακολούθησε μια μακρά περίοδο ειρήνης «pax Romana», κατά την οποία δημιουργήθηκε ένας σημαντικός πολιτισμός, ο οποίος στηρίχτηκε στον ελληνικό πολιτισμό και είναι γνωστός ως ελληνορωμαϊκός πολιτισμός.

Και εδώ όμως το πάθος της πλεονεξίας και η δίψα της απεριόριστης εξουσίας οδήγησε στην διαίρεση του Ρωμαϊκού κράτους και στη συνέχεια στην υποταγή του Δυτικού ρωμαϊκού κράτους στους Λογοβάρδους και τα άλλα βαρβαρικά έθνη και μόνο το ανατολικό ρωμαϊκό κράτος, η Βυζαντινή αυτοκρατορία, η οποία, επειδή

στηρίχτηκε στην ορθοδοξία, επιβίωσε για χίλια χρόνια και πάνω. Η κατρακύλα ξεκίνησε από τον ένα εκ των δύο υπάτων των Ρωμαίων, ο οποίος, όπως ο Ιούλιος Καίσαρας, συγκέντρωσε την εξουσία μόνο στο πρόσωπό του και μετέβαλε την συγκλητική δημοκρατία σε αυτοκρατορία, όπου ο αυτοκράτωρ είχε απόλυτη εξουσία σε όλα. Ακολούθησαν μανιακοί αυτοκράτορες σαν τον Καλιγούλα και τον Νέρωνα, οι οποίοι έφεραν την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία στο χείλος του γκρεμού, με αποτέλεσμα να παραδοθεί στους βαρβάρους, οι οποίοι ήταν η μόνη λύση στο παραλυμένο Ρωμαϊκό κράτος. Και τώρα «τί θα κάνουμε χωρίς βαρβάρους» αναφωνεί ο εμβριθής στην ιστορία Καβάφης, αναφερόμενος στους ανθρώπους, όπου η παραλυμένη εξουσία διαλύει τα πάντα και σε επίπεδο εθνικό και σε επίπεδο ατομικό.

Από τότε ο κόσμος γνώρισε πολλούς δικτάτορες που αιματοκύλισαν τον κόσμο, όπως ο Χίτλερ, ο Στάλιν, ο Μάο Τσετούγκ και πολλοί άλλοι, που ήταν παθιασμένοι για την εξουσία και την δύναμη. Όλους αυτούς η ιστορία τους έγραψε στα μαύρα κατάστιχά της και αποτελούν αρνητικά παραδείγματα προς αποφυγήν.

## Η Αμερικανική ηγεμονία

Στις μέρες μας οι ηγεμονίες δεν είναι τόσο φανερές αλλά αφανείς όμως εξίσου ολέθριες. Όλες οι ηγεμονίες εμφανίζουν ένα ωραίο και δίκαιο πρόσωπο, όμως πίσω από αυτό το προσωπείο κρύβεται το συμφέρον με την επιδίωξη της δύναμης και την άσκηση της εξουσίας. Στις μέρες μας δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν οι ανορθόδοξες λύσεις του παρελθόντος, παρά μόνο ως εκτροπές της παγκόσμιας τάξης με την μορφή της οικονομικής διείσδυσης στις οικονομίες των κρατών, που στηρίζονται σε ανασφαλή χρηματοπιστωτικά κεφάλαια, η οποία σε τελική ανάλυση είναι μια εξελιγμένη μορφή ιμπεριαλισμού. Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι υπάρχουν σύγχρονες μορφές εξουσίας, όπως οι Η.Π.Α, που δεν εξυπηρετούν το συμφέρον των λαών αλλά το δικό τους εθνικό συμφέρον. Τα συνθήματα βέβαια και οι διακηρύξεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι όντως δελεαστικές, όσο και παραπλανητικές, αλλά δυστυχώς πρέπει να υπάρχει ένα έθνος, αφού όλα μαζί τα έθνη δεν μπορούν να υπάρξουν ειρηνικά, που να υπερασπίζεται τις ελευθερίες των άλλων εθνών. Αυτός ο κλήρος έπεσε στις Η.Π.Α όχι τυχαία αλλά ύστερα από ευτυχείς συγκυρίες.

Η πρώτη και σημαντικότερη συγκυρία ήταν ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, στον οποίο, όπως η Αθήνα στους Περσικούς πολέμους, οι Η.Π.Α με την ισχύ της πυρηνικής ενέργειας υποχρέωσαν τα περισσότερα έθνη να ακολουθήσουν το δικό τους άρμα εν όψει μάλιστα του αντίπαλου δέους της κομμουνιστικής Σοβιετικής Ένωσης. Και φυσικά δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει τις ειρηνικές ημέρες μετά τον Β΄

Παγκόσμιο Πόλεμο έστω με την μορφή του Ψυχρού Πολέμου, αλλά δεν παύει να υπάρχει ο διεθνής χωροφύλακας, ο οποίος έχει τις δικές του απαιτήσεις. Το ΝΑΤΟ, που είναι ο ισχυρός βραχίονας των Η.Π.Α. πρόσφερε και προσφέρει ασφάλεια και ειρήνη, δεν παύει όμως να είναι μια επεμβατική δύναμη, που δεν επιτρέπει αλλαξοπιστίες. Θύματα αυτής της διαφοροποιημένης πολιτικής είναι η Γιουγκοσλαβική Ένωση που διαλύθηκε, η επέμβαση αργότερα στην Σερβία, όπως και οι επεμβάσεις στο Ιράκ και το Ιράν με αφορμή την καταπάτηση δήθεν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην ουσία όμως ήταν η επιδίωξη της κατοχής των πηγών ενέργειας που είχαν τα κράτη αυτά.

Σήμερα ζούμε μια τοπική φαινομενικά σύγκρουση αλλά στην ουσία είναι πολυεθνική, τον πόλεμο στην Ουκρανία, όπου οι Ρώσοι στην προσπάθεια της ανασύστασης της Σοβιετικής Ένωσης με την μορφή της Ρωσικής Ομοσπονδίας, εισέβαλαν σε ανεξάρτητο κράτος με την δικαιολογία της καταπάτησης των δικαιωμάτων των ρωσικών πληθυσμών. Η αντίσταση της Ουκρανίας αλλά και των κρατών της Δύσης σε αυτήν την άδικη επέμβαση είναι σθεναρή, δεν παύει όπως αυτή να είναι θύμα της ιμπεριαλιστικής πολιτικής των σημερινών Υπερδυνάμεων, που επιδιώκουν την παγκόσμια δύναμη και την παγκόσμια εξουσία. Η Ιστορία επομένως επαναλαμβάνεται για πολλοστή φορά και θα επαναλαμβάνεται συνεχώς όσο ο άνθρωπος ως άτομο αλλά και ως ηγέτης κυριεύεται από την πλεονεξία και την επιβολή στους άλλους με κάθε μέσο, θεμιτό και αθέμιτο.

## Η βασιλεία του Θεού

Υπάρχει άραγε αρχή που να μην είναι αναγκαστικά εξουσιαστική και καταδυναστική; Ναι, ευτυχώς υπάρχει. Είναι η βασιλεία του Θεού που την έφερε ο Χριστός, ο οποίος δίδαξε στους μαθητές του να διακονούν και όχι να διακονούνται, να εξυπηρετούν το συμφέρον του λαού και όχι το δικό τους ατομικό συμφέρον. Αυτός ο τύπος ηγέτη είναι εντελώς διαφορετικός από αυτούς που είδαμε διαχρονικά στο πέρασμα των χρόνων. Όταν οι Εβραίοι συλλάμβαναν τον ανυπεράσπιστο Χριστό στο κήπο των Ελαιών, ο Χριστός κατά τον υμνογράφο της Μ. Εβδομάδας λέγει: « ηδυνάμην πλείους ή δώδεκα λεγεώνας παραστήσαι ανθρώπων» αλλά δεν το έκανε. Κι όταν ο Πιλάτος τον ρώτησε αν είναι βασιλιάς των Εβραίων ο Χριστός απάντησε ότι η βασιλεία η δικιά του δεν βασίζεται στις λόγχες και τα όπλα αλλά στα ειρηνικά όπλα, τα όπλα του πνεύματος.

Βέβαια ο ίδιος ο Χριστός προηγουμένως είχε προειδοποιήσει ότι δεν ήρθε να φέρει την ειρήνη, έτσι όπως την εννοούν οι μακράν του Θεού άνθρωποι, αλλά τον πόλεμο, έναν πόλεμο πνευματικό κατά των δυνάμεων του σκότους και του ψεύδους. Αυτή η επανάσταση κυριάρχησε στον κόσμο και η βασιλεία του Θεού

είναι πλέον δεδομένη και έχει επικρατήσει απ’ άκρη σε άκρη της γης. Όλα αυτά προήλθαν από έναν άνθρωπο του Θεού, τον Χριστό, ο οποίος είχε απελευθερωθεί από κάθε δίψα για δύναμη, διότι είχε δύναμη ως Παντοδύναμος, όμως τον διέκρινε το φρόνημα της ταπείνωσης, που είναι το πιο αποτελεσματικό όπλο κατά της πλεονεξίας και της φιλαρχίας.

«Ζητείτε πρώτον την βασιλεία των ουρανών και πάντα ταύτα προστεθέσεται υμίν» τονίζει ο Χριστός και η εκκλησία διαπιστώνει ότι «πλούσιοι επτώχευσαν και επείνασαν, οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού», αλλά και ο απόστολος Παύλος διαβεβαιώνει ότι όσοι πιστεύουν στον Χριστό είναι «μηδέν έχοντες αλλά τα πάντα κατέχοντες» και ενώ είναι οι ίδιοι φτωχοί κάνουν τους άλλους να είναι πλούσιοι στην Χάρη του Θεού, που αναπληρώνει τα πάντα.

Βέβαια παραχαράξεις της διδασκαλίας του Χριστού υπήρχαν και υπάρχουν, όπως οι καθολικοί οι οποίοι με το πρόσχημα της ιεραποστολής έσφαξαν τόσους ανθρώπους στις Σταυροφορίες και προετοίμασαν τον δρόμο για τα ιμπεριαλιστικά κράτη της Δύσης, σε αντίθεση με την καθαρά ιεραποστολική δράση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας στους Σλαυικούς πληθυσμούς.

## Συμπερασματικά

Ο κόσμος δεν πρόκειται να αλλάξει προς το καλύτερο όσο ο άνθρωπος είναι δέσμιος του πάθους της πλεονεξίας και της φιλαρχίας είτε είναι εκπρόσωπος ενός έθνους είτε είναι μεμονωμένο άτομο.

Πηγή: pemptousia.gr